

> Retouradres Postbus 16292 2500 BG Den Haag

Eerste Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de voorzitter van de vaste commissie IWO, de heer
Drs. H.J. Meijer en
de voorzitter van de vaste commissie EZK/LNV, de heer
L.P. van der Linden MSc.
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Adviescollege ICT-toetsing

Muzenstraat 95
Den Haag
Postbus 16292
2500 BG Den Haag
adviescollegeicttoetsing.nl

Contactpersoon

info@adviescollegeicttoetsing.nl

Kenmerk

2023-0000088573

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Antwoorden op gestelde vragen

Datum 13 februari 2023
Betreft Beantwoording schriftelijke vragen

Geachte heren Meijer en Van der Linden,

In een technische briefing op 7 februari 2023 heeft het Adviescollege ICT-toetsing op uw verzoek een toelichting gegeven aan de commissie IWO en de commissie EZK/LNV op ons advies aan de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) van 22 december 2022 inzake het plan van aanpak van het Indringend Ketentesten Fase 3 (IKT3). Ook heeft het Adviescollege een duiding gegeven van de resultaten van het IKT3 die de minister voor VRO op 26 januari 2023 aan uw commissies heeft aangeboden.

Op ons verzoek heeft een aantal leden van voornoemde commissies vooraf schriftelijke vragen aan ons gesteld. Een aantal van deze vragen is tijdens de technische briefing niet expliciet aan de orde gekomen. Desgevraagd treft u daarom in de bijlage alsnog de beknopte antwoorden op deze nog niet beantwoorde vragen aan.

Met de meeste hoogachting,
namens het Adviescollege ICT-toetsing,

w.g.

drs. H.J.A. van Osch
Voorzitter

Bijlage: Antwoorden op openstaande vragen

Vragen ingebracht door PvdD

Vraag 1: Moeten we uit het advies van Axini afleiden dat de kwaliteit van het toetsproces nog niet aan de randvoorwaarden voldoet?

Antwoord: Axini is na ons advies van 10 oktober 2022 door het programma ingehuurd om de Quality-Assurance ("QA") op het testen te versterken. Wij hebben vernomen dat tussentijdse bevindingen van Axini input zijn geweest voor het Plan van Aanpak IKT3 dat we in december 2022 hebben beoordeeld. Op basis van deze bevindingen hebben zij eind vorig jaar een rapport met zes adviezen¹ opgesteld en gedeeld. De implementatie van die adviezen door het programma was in december 2022 nog onderhanden en nog niet gereed. Die situatie is per 23 januari 2023 in essentie niet gewijzigd.

Dit is in lijn met ons advies van december 2022 waarin we al aangaven een beperkt effect te verwachten van het Plan van Aanpak IKT3 op de opzet en de uitkomsten van IKT3.

Vraag 2: Op pagina 14 is gemeld: "Provincies hebben in IKT Fase op beperkte schaal getest met toepasbare regels en vergunningverlening". Heeft het AcICT er zicht op hoe beperkt de toetsing is geweest? Kan volgens het AcICT pas van een volwaardige toetsing worden gesproken als alle, of als een aanmerkelijk deel van de provincies getest heeft?

Antwoord: DSO is te complex om 'alles' te toetsen. Daarom hanteert het programma een risicogerichte benadering. In IKT wordt op basis van een risicoselectie per testronde een aantal 'businessscenario's' getest. Elk scenario wordt getest door één of enkele bevoegde gezagen met de software van de eigen leverancier. Uit de testmeldingenadministratie die wij ontvingen leiden we af dat tijdens IKT3 twee provincies issues melden met betrekking tot toepasbare regels. Of deze invulling voldoende representatief is om een conclusie te trekken voor alle provincies kan het Adviescollege zonder nader onderzoek nu niet vaststellen.

Vraag 3: Deelt het AcICT de zorg van het lid dat nog in het geheel niet is toegekomen aan het testen van volwaardige omgevingsplannen? Hoe groot is de zorg dat als de complexiteit toeneemt, zal blijken dat het DSO de 'robuustheid' mist die nodig is om een goed werkende planketen te garanderen?

Deze vraag is mondeling beantwoord in de briefing.

Vraag 4: "Geconstateerd werd, ondanks een eerste goede indruk, dat het tijdreizen nog niet correct werkte. Het ontwikkelteam gaf aan hier mee bezig te zijn", aldus de bevindingen. Heeft het AcICT aanwijzingen dat de garantie bestaat dat de functionaliteit op enig moment wel naar behoren zal werken?

Deze vraag is beantwoord in de briefing.

¹ U heeft op 26 januari 2023 de finale versie van dat rapport van Axini ontvangen.

Vraag 5: Heeft het AcICT informatie bij hoeveel TAM-IMRO plannen wel technische issues zijn geconstateerd? Zijn ook plannen met complexiteit en voor grotere gebieden aan de TAM-IMRO-test onderworpen? Kan – zolang dat niet gebeurd is en is gebleken dat zich geen problemen voordoen – van een voldoende 'robuust' stelsel worden gesproken?

Antwoord: In de rapportage IKT3 fase lezen wij dat er vier TAM-IMRO plannen zijn gepubliceerd. Technisch zou dit werken. Het programma rapporteert verder dat gemeenten kanttekeningen hebben en vraagtekens plaatsen bij de gebruiksvriendelijkheid en raadpleegbaarheid. De impact wordt verder niet toegelicht in dat rapport. De testmeldingenregistratie IKT3 bevat nog een beperkt aantal openstaande bevindingen voor TAM/IMRO (met name over de presentatie in de viewer). Dit type bevindingen werd ook voorzien door het programma. Wij hebben begrepen dat het programma mitigatie-mogelijkheden onderzoekt.

Vraag 6: Is de zorg van het lid juist dat bij toenemende complexiteit en geometrie het DSO vastloopt? Kan het AcICT daarop ingaan en daarbij betrekken dat omgevingsplannen van grotere gemeenten tot op heden niet getest zijn?

Deze vraag is mondeling beantwoord in de briefing.

Vragen ingebracht door de VVD

Vraag 7: Kunt u een duiding geven over de uitkomsten van IKT3 in relatie tot een inwerkingtreding van de Ow per 1-1-2024. Dit tegen de achtergrond van nog bijna een jaar doorgaan op de ingeslagen ketentest-weg en het ruime half jaar beschikbare oefentijd voor alle gebruikers.

Deze vraag is mondeling beantwoord in de briefing.

Vragen ingebracht door de PvdA

Vraag 8: Ik concludeer dat de testaanpak van IKT 3 (nog) niet voldoet in de ogen van het AC-ICT-college. Is dit correct? Mag ik hieruit concluderen dat het AC-ICT-college dus geen betrouwbare uitspraak kan doen over de kernvraag ten aanzien van de stabiliteit en betrouwbaarheid van het DSO?

Deze vraag is mondeling beantwoord in de briefing.

Vraag 9: Kunt u, op basis van uw kennis en ervaring, een inschatting maken van de termijn die nodig is de testaanpak op voldoende niveau te krijgen om uitspraken te kunnen doen over de betrouwbaarheid en stabiliteit en technisch functioneren van het DSO? Kun u hierbij onderscheid maken tussen de beide varianten van het optimaliseren van de testaanpak namelijk de stapsgewijze aanpassing en de fundamentele aanpassingen?

Antwoord: Die tijdsinschatting kunnen wij niet maken. De stukken gaan niet in op de opzet van IKT4. Dat bemoeilijkt het inschatten of en in welke mate de beoogde

verbeterslag in IKT4 kan worden gerealiseerd. We zien wel dat het programma druk bezig is met het geven van uitwerking aan de 19 maatregelen. Of er sprake is van *voldoende* zekerheid is bovendien een politiek-bestuurlijke afweging.

Vraag 10: Het basisniveau van het DSO, nodig voor verantwoorde invoering, is door de bestuurlijke partners gedefinieerd. Deelt u de conclusie dat aan dit verantwoord niveau van inwerkingtreding wordt voldaan? Zo ja, op basis waarvan en zo nee waarom niet?

Antwoord: Wij hebben daar geen recent onderzoek naar gedaan. Op basis van eerdere onderzoeken is ons beeld dat vrijwel alle bestuurlijk afgesproken functionaliteit van DSO-LV is gebouwd. Uit de voortgangsinformatie van het programma ADS leiden we af dat decentrale leveranciers nog bepaalde functionaliteit uit de minimale functionele set moeten ontwikkelen. Die functionaliteit is dus ook nog niet getest kunnen worden.

Vraag 11: Indien u geen algehele uitspraken kunt doen over bovengenoemde kernvraag over de algehele stabiliteit en betrouwbaarheid van het DSO (mogelijk vanwege de testaanpak), dan ben ik benieuwd hoe u de resultaten beoordeeld van de onderdelen die wel getest zijn. Is op basis van de resultaten die wel bekend zijn iets te zeggen over de stabiliteit en betrouwbaarheid van het DSO als geheel?

Antwoord: Het programma en dus ook het Adviescollege kunnen geen robuuste uitspraak doen over betrouwbaarheid van het DSO, omdat een integrale, centrale testadministratie en -analyse ontbreekt. Uit de informatie die er wel is, zou voorzichtig de conclusie kunnen worden getrokken dat de technische stabiliteit van DSO-LV is verbeterd. De stabiliseringsperiode (vanaf 1-4-2022) kan daar aan hebben bijgedragen.

We zien nog relatief veel bevindingen over de bruikbaarheid van het DSO voor initiatiefnemers en andere gebruikers, zowel ten aanzien van de functionaliteit als ten aanzien van de content (viewer, toepasbare regels en VTH-keten)

Vraag 12: De minister kiest ervoor om in de weergave van de resultaten te kiezen voor een bepaalde prioriteits-indeling (o.a. blokkerende en belemmerende resultaten). Hierover heb ik 2 vragen: Wat vindt u van deze indeling? Is dat een goede manier om de testresultaten weer te geven en hier vervolgens conclusies op te baseren voor de betrouwbaarheid en stabiliteit van het DSO? Zijn er volgens u testresultaten gevonden (en nog steeds actueel) die dusdanig veel impact hebben dat ze als 'blokkerend' (prioriteit 1) gecategoriseerd zouden moeten worden?

Antwoord: Het is gebruikelijk om bevindingen en wensen te prioriteren. Uit de rapportage en de bevindingenadministratie leiden we af dat er medio januari geen openstaande prioriteit 1 bevindingen waren.

Vraag 13: Kunt u aangeven of er cruciale onderdelen van het DSO zijn welke tot op heden nog onvoldoende getest zijn? En zo ja welke? En wat betekent dit voor het oordeel over de stabiliteit en betrouwbaarheid van het DSO?

Antwoord: Het programma heeft ons daar geen overzicht van gegeven (ook niet in eerdere onderzoeken). Uit het onderzoek van Axini komt naar voren dat er relatief weinig (geautomatiseerde) system-integrationstesten worden uitgevoerd, waardoor de werking van DSO als geheel primair via IKT moet worden getest. Geautomatiseerde systeem-integratietesten zijn vooral nuttig om de verschillende combinaties van leveranciers en BG'en beter en sneller te testen.

Vraag 14: Voor sommige technische problemen worden alternatieven gezocht. Via TAM's of andere "work-arounds". Ik hoor veel ambtenaren zeggen dat deze "work-arounds" heel veel extra werk opleveren en technische en operationeel juist weer veel nieuwe problemen introduceren. Hoe oordeelt u hierover?

Antwoord: Wij herkennen dit risico. In ons advies van oktober 2022 gaven we al aan dat de TAM's weliswaar de risico's van de inwerkingtreding verlagen, maar ook extra complexiteit introduceren. Ons advies was daarom: versterk centrale regie op de inzet TAM's.

Overigens is wel de vraag hoe vaak BG'en nog een beroep zullen gaan doen op TAM's nu de invoeringsdatum weer verder naar achteren geschoven is en decentrale leveranciers dus langer de tijd hebben om noodzakelijke functionaliteit op te leveren.